

Schouten garandeert: nieuw pensioen niet meer dan 5 procent lager dan het oude

Mensen die bij pensioenfondsen zitten, mogen er bij de overgang naar het nieuwe pensioensysteem maximaal 5 procent op achteruitgaan. Daarvoor komt extra regelgeving. Zonder die regels zouden de spaarders er veel meer op kunnen verliezen.

[Gijs Herderschee](#) 15 september 2022, 18:17



Minister Schouten tijdens het overleg over de herziening van het pensioenstelsel. Beeld Bart Maat / ANP

Minister Carola Schouten (ChristenUnie) voor Armoedebeleid, Participatie en Pensioenen deed deze toezegging donderdag op de tweede dag van de behandeling van de Wet Toekomst Pensioenen (WTP). Deze WTP regelt de overgang naar een nieuw pensioenstelsel. In principe is er steun van coalitiepartijen VVD, D66, CDA en CU, plus van de PvdA en GroenLinks.

Werkenden die bij een pensioenfonds voor hun oude dag sparen, krijgen daar een individuele rekening. Het pensioen wordt vooral afhankelijk van de beleggingsresultaten. De rente, die de afgelopen jaren een prominente rol speelde bij hoe een pensioenfonds ervoor stond, speelt in het nieuwe systeem nauwelijks een rol. Om in de toekomst te voorkomen dat het pensioen jaarlijks daalt of stijgt door slechte of goede beleggingen, kan een pensioenfonds een 'solidariteitsreserve' inrichten om schommelingen te dempen.

De discussie in de Tweede Kamer spitst zich toe op de verdeling van de circa 1.500 miljard euro die pensioenfondsen nu in beheer hebben. Die worden in het nieuwe stelsel per fonds verdeeld naar zo'n tien miljoen rekeningen van gepensioneerden, werkenden en 'slapers' –

werknemers die geen premie meer betalen omdat zij in een andere sector werken. ‘Het is de grootste herverdelingsoperatie ooit’, betoogde onafhankelijk Kamerlid Pieter Omtzigt.

Voor de verdeling van het geld staan twee regelingen in het wetsvoorstel waaruit de fondsen mogen kiezen: een standaardregeling en een specifieke. In de standaardregeling staat al dat er een bandbreedte is voor maximaal 5 procent profijt tot 5 procent verlies van het pensioenvooruitzicht. Die bandbreedte ontbreekt bij de specifieke regeling, maar Schouten zal dat vastleggen in een zogenoemde algemene maatregel van bestuur.

Dreigende tegenvallers

Daarmee komt zij tegemoet aan kritiek van Omtzigt, Henk Nijboer (PvdA) en Senna Maatoug (GroenLinks). Omtzigt becijferde dat er in het slechtste geval voor een oudere, waarvoor nu 100 duizend euro is gereserveerd, slechts 81 duizend euro overblijft. Voor een 27-jarige zou van 10.000 euro 4.700 euro kunnen overblijven.

Volgens Omtzigt staat in het wetsvoorstel enkel dat de verdeling ‘evenwichtig’ moet zijn. Deelnemers aan een pensioenfonds die zich benadeeld voelen, hebben daarmee geen poot om op te staan bij de rechter. De rechterlijke macht voorziet een vloedgolf aan procedures als de wet zo vaag blijft. Met de bandbreedte van 5 procent denkt Schouten dit te ondervangen.

Harde garanties dat gepensioneerden er bij de overgang naar een individuele rekening niet op achteruitgaan, wil Schouten niet geven. Dat is ook nooit beloofd, benadrukt zij. De minister wijst erop dat de situatie per pensioenfonds anders is: met veel jongeren of juist veel ouderen, met een ruime kas of een krappere, met hoge dekkingsgraad of juist niet.

Compensatie 45-plussers

Dat verschil tussen de fondsen geldt ook voor de compensatie voor 45-plussers in verband met de afschaffing van de zogenoemde doorsneepremie. Nu subsidiëren jongeren indirect oudere collega’s bij hun pensioenopbouw. Straks gaat de premie rechtstreeks naar de individuele rekening en vervalt die subsidie voor 45-plussers. Zij moeten daarvoor gecompenseerd worden.

Maar hoe dat gaat gebeuren, moet per fonds worden geregeld, ook omdat de situatie per fonds verschilt. Dat is volgens Schouten onderdeel van de ‘evenwichtige’ overgang naar het nieuwe stelsel. Compensatie mag bijvoorbeeld in één keer gebeuren, maar mag ook over maximaal tien jaar worden uitgesmeerd.

Volgens Kamerlid Maatoug zijn er nu zeven pensioenfondsen met een dekkingsgraad van 100 procent, waarbij zowel de pensioenhoogte van ouderen als de compensatie van 45-plussers niet gegarandeerd is. ‘Het fundament is goed, maar voor zeven fondsen nog niet.’ Maar volgens Schouten kan dat elke dag anders zijn als de dekkingsgraad oploopt omdat de rente stijgt, of juist omgekeerd. ‘Het hangt helemaal af van het moment van overgaan naar het nieuwe systeem.’